

Praha 5. 4. 2007

10

Ošetrovatelská následná péče v České republice v roce 2006

Nursing after-care in the Czech Republic in 2006

Souhrn

Koncem roku 2006 bylo v České republice 14 597 lůžek následné ošetrovatelské péče, z toho 6 702 v nemocnicích, 7 462 v léčebnách pro dlouhodobě nemocné, 335 v hospicích a 98 v ostatních odborných léčebných ústavech. V relaci na tisíc obyvatel starších 65 let připadá 10 lůžek následné ošetrovatelské péče. Regionální distribuce lůžek ústavní péče je krajně nerovnoměrná.

Summary

By the end of 2006 there were 14 597 beds for nursing after-care in the Czech Republic, of that 6 702 beds in hospitals, 7 462 beds in institutes for long-term patients, 335 beds in hospices and 98 beds in other specialised therapeutic institutes. The total number represents almost 10 nursing after-care beds per 1 000 persons 65 years old and older. Distribution of these beds by regions is not uniform.

V souvislosti s problémem demografického stárnutí české populace se stále více hovoří o potřebě zajištění dostatečného množství lůžek ošetrovatelské a následné péče pro přestárlé, chronicky nemocné a nesoběstačné osoby.

Tabulka č. 1: Věkové složení obyvatelstva

Věková skupina	2010	2015	2020	2030	2040	2050
0-14	1 388 520	1 396 338	1 354 922	1 184 445	1 084 961	1 033 133
15-64	7 077 909	6 683 749	6 353 848	5 900 228	5 194 023	4 438 338
65+	1 587 044	1 849 104	2 057 264	2 213 462	2 443 814	2 647 763
Index stáří	114,30	132,43	151,84	186,88	225,24	256,28

Zdroj: ČSÚ, www.czso.cz

V České republice bylo koncem roku 2006 v zařízení ústavní péče celkem 14 597 lůžek následné a ošetrovatelské péče. Z toho 6 702 v nemocnicích, 7 462 v léčebnách pro dlouhodobě nemocné, 335 v hospicích (lůžka paliativní péče) a 98 v ostatních odborných léčebných ústavech.

V současné době je z hlediska počtu lůžek ošetrovatelské následné péče nejlepší situace v kraji Karlovarském, kde na 100 nemocničních lůžek připadá více než 35 lůžek ošetrovatelské následné péče. Naopak nejhorší situace je v kraji Jihomoravském, kde na 100 nemocničních lůžek připadá necelých 17 lůžek následné péče. Nijak příznivá situace není ani v Hl. m. Praze, kde v relaci na 100 nemocničních lůžek připadá 17,55 lůžek následné péče, a to i přesto, že je zde v rámci republiky nejstarší populace (největší zastoupení osob ve věku 65+).

V České republice připadá na 1 000 obyvatel starších 65 let necelých 10 lůžek ošetrovatelské následné péče. Nejlepší situace z hlediska tohoto ukazatele je rovněž v Karlovarském kraji (15,42 lůžek na 1000 obyvatel 65+). Nejhorší situace je v kraji Jihomoravském, kde na 1 000 seniorů připadá pouze 8,10 ošetrovatelských lůžek. Následuje kraj Zlínský (8,12), Liberecký (8,64) a Olomoucký (8,68).

Zajímavé je také pozorovat regionální rozdíly z hlediska druhu zařízení. Zatímco v Ústeckém a Pardubickém kraji připadá na 1 000 seniorů největší počet nemocničních lůžek ošetrovatelské péče, podíl lůžek v léčebnách pro dlouhodobě nemocné je v porovnání s jinými kraji poměrně nízký. Obdobně je tomu i v Moravskoslezském kraji a v kraji Vysočina, které v relaci na 1 000 obyvatel ve věku 65+ vykazují největší počty lůžek v LDN, avšak podíl lůžek následné ošetrovatelské péče v nemocnicích je poměrně nízký. Lůžka paliativní péče (hospice) zcela chybí v Karlovarském, Pardubickém, Moravskoslezském kraji a na Vysočině.

Vzhledem ke stárnutí populace jsou lůžka ošetrovatelské následné péče poměrně hojně využívána a tak není divu, že ukazatel „využití lůžek v %“ výrazně převyšuje 90 %. Z hlediska tohoto ukazatele jsou nejvíce využívána lůžka v léčebnách pro dlouhodobě nemocné. Také průměrná doba hospitalizace je v LDN a hospicích výrazně delší než na odděleních ošetrovatelské péče nemocnic, která slouží spíše jako lůžka doléčovací, nikoliv pro pacienty dlouhodobě a chronicky nemocné. Nejdelší průměrná ošetrovací doba je v Karlovarském kraji, kde v léčebnách pro dlouhodobě nemocné dokonce převyšuje 158 dní. Hranici 100 dní překračuje ještě v Hl. m. Praze a Plzeňském kraji.

Nejvyšší počet hospitalizovaných na lůžkách ošetrovatelské péče v relaci na 1000 obyvatel starších 65 let je v Moravskoslezském kraji, následuje kraj Jihomoravský a Hl. m. Praha.

Závěr:

Mění se věková skladba obyvatelstva v České republice signalizuje zvyšující se potřebu lůžek následné ošetrovatelské péče. Jejich současný stav se jeví jako nedostatečný. Ke zlepšení situace nepřispívá ani nízký počet a nerovnoměrné územní rozložení zařízení domácí zdravotní péče. Jako poměrně závažný problém se jeví také zajištění financování těchto zařízení, včetně úhrad ze strany pacientů a rodinných příslušníků.

Vypracovala: Bc. Romana Malečková

Tab. č. 2: Využití lůžek následné ošetrovatelské péče (v %), průměrná ošetrovací doba v jednotlivých krajích

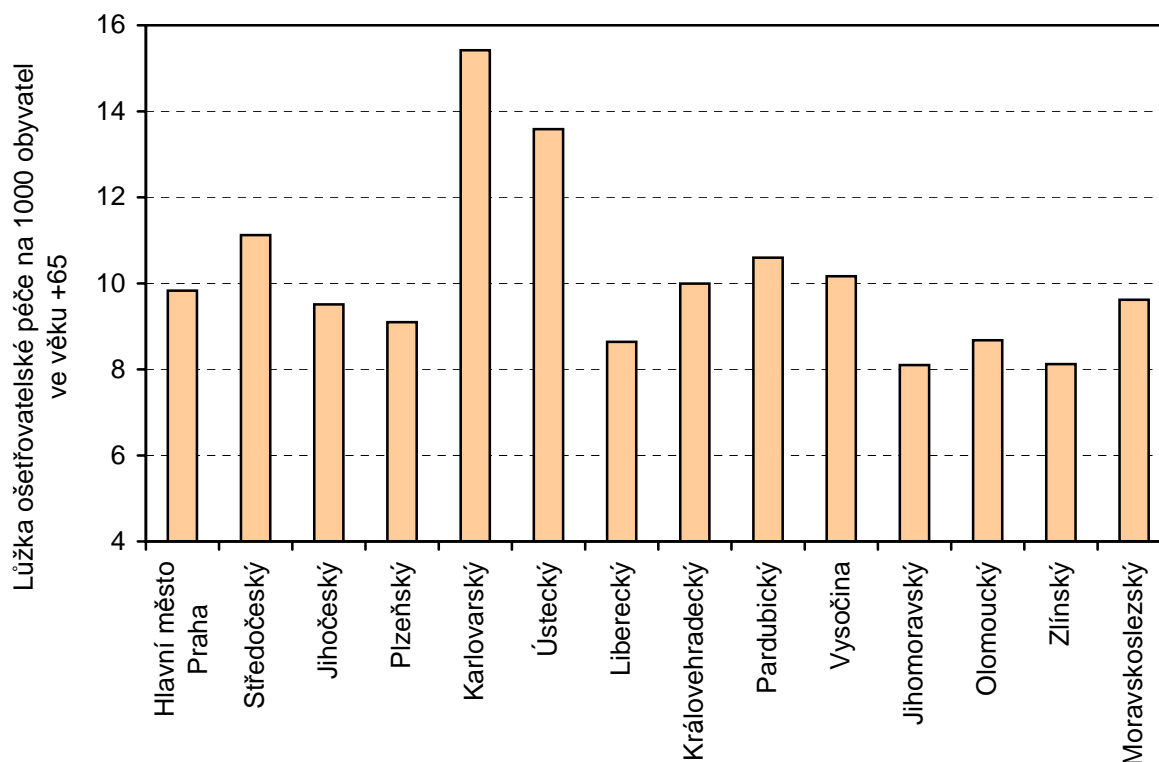
Kraj	Využití lůžek následné a ošetrovatelské péče (v %)		
	nemocnice	LDN	hospice
Hlavní město Praha	84,6	91,5	92,8
Středočeský	94,3	92,8	97,1
Jihočeský	89,7	90,3	28,2
Plzeňský	92,2	104,2	77,3
Karlovarský	95,0	96,8	-
Ústecký	89,4	86,9	84,8
Liberecký	95,4	97,7	-
Královehradecký	88,2	93,6	80,3
Pardubický	89,3	88,7	-
Vysočina	94,7	86,8	-
Jihomoravský	91,1	93,4	87,9
Olomoucký	82,6	88,3	82,7
Zlínský	91,5	93,8	81,4
Moravskoslezský	88,4	91,5	-

Kraj	Průměrná ošetrovací doba		
	nemocnice	LDN	hospice
Hlavní město Praha	34,8	150,0	47,4
Středočeský	64,6	73,1	64,6
Jihočeský	39,7	47,9	24,3
Plzeňský	43,8	117,2	32,7
Karlovarský	66,0	158,2	-
Ústecký	46,6	71,8	38,1
Liberecký	44,1	48,1	-
Královehradecký	58,3	72,2	28,8
Pardubický	49,3	63,0	-
Vysočina	36,4	60,3	-
Jihomoravský	44,0	50,4	35,8
Olomoucký	43,6	48,1	26,5
Zlínský	27,9	39,9	48,4
Moravskoslezský	42,0	56,0	-

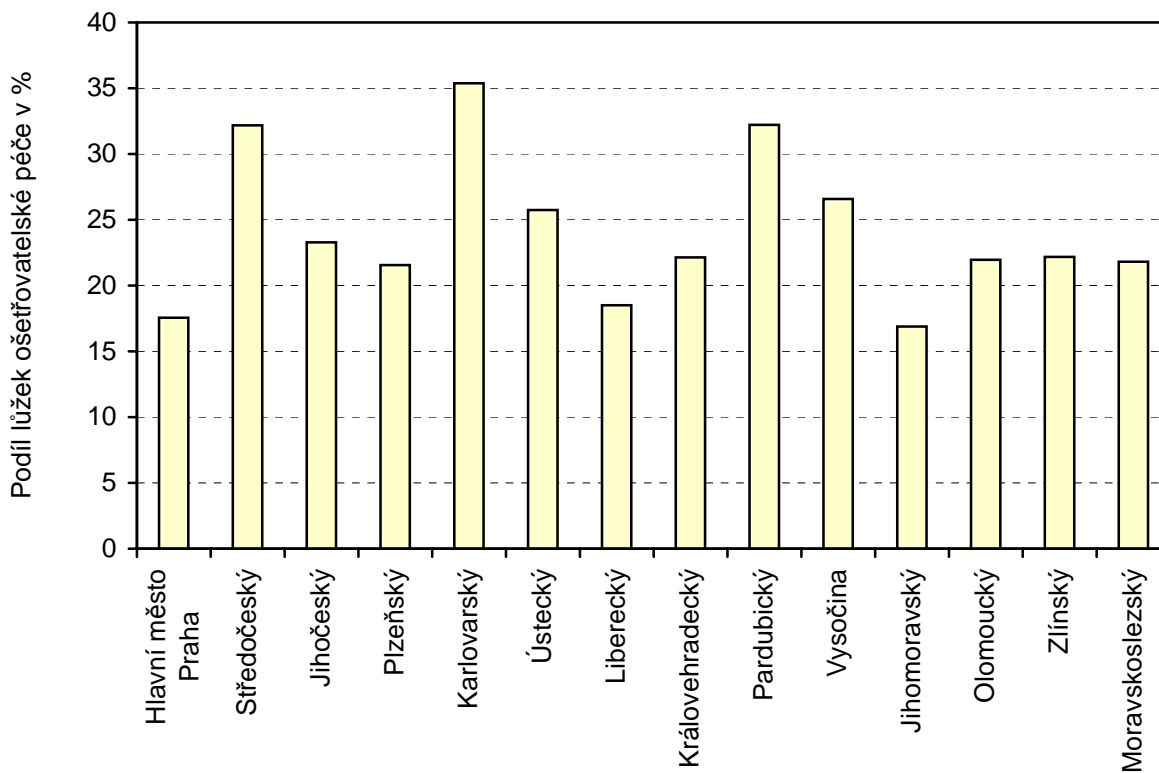
Tab. č. 3: Lůžka ošetrovatelské následné péče k 31.12. 2006 - podle druhu zařízení

Území, kraj	Nemocnice celkem	v tom			Léčebny pro dlouhodobě nemocné	Hospice	Ostatní odborné léčebné ústavy	Celkem
		fakultní nemocnice	ostatní nemocnice akutní péče	nemocnice následné péče				
Lůžka ošetrovatelská - absolutně								
Hl.m.Praha	816	54	313	449	972	25		1 813
Středočeský	797	-	413	384	1 007	15		1 819
Jihočeský	381	-	301	80	429	30	8	848
Plzeňský	302	-	202	100	410	28		740
Karlovarský	212	-	212	-	393	-		605
Ústecký	889	-	247	642	477	41		1 407
Liberecký	428	-	428	-	59	-		487
Královéhradecký	300	-	300	-	458	58		816
Pardubický	593	-	263	330	186	-	90	869
Vysočina	233	-	233	-	515	-		748
Jihomoravský	924	200	560	164	363	66		1 353
Olomoucký	184		80	104	575	30		789
Zlínský	238		83	155	419	42		699
Moravskoslezský	405		405	-	1 199	-		1 604
ČR	6 702	254	4 040	2 408	7 462	335	98	14 597
Lůžka ošetrovatelská na 1 000 obyvatel ve věku 65 +								
Hl.m.Praha	4,42	0,29	1,70	2,43	5,27	0,14	0,00	9,83
Středočeský	4,87	0,00	2,52	2,35	6,16	0,09	0,00	11,12
Jihočeský	4,31	0,00	3,41	0,91	4,86	0,34	0,09	9,60
Plzeňský	3,71	0,00	2,48	1,23	5,04	0,34	0,00	9,10
Karlovarský	5,40	0,00	5,40	0,00	10,02	0,00	0,00	15,42
Ústecký	8,58	0,00	2,39	6,20	4,61	0,40	0,00	13,59
Liberecký	7,59	0,00	7,59	0,00	1,05	0,00	0,00	8,64
Královéhradecký	3,67	0,00	3,67	0,00	5,61	0,71	0,00	9,99
Pardubický	8,07	0,00	3,58	4,49	2,53	0,00	1,22	11,82
Vysočina	3,17	0,00	3,17	0,00	7,00	0,00	0,00	10,16
Jihomoravský	5,53	1,20	3,35	0,98	2,17	0,40	0,00	8,10
Olomoucký	2,02	0,00	0,88	1,14	6,32	0,33	0,00	8,68
Zlínský	2,77	0,00	0,96	1,80	4,87	0,49	0,00	8,12
Moravskoslezský	2,43	0,00	2,43	0,00	7,19	0,00	0,00	9,62
ČR	4,60	0,17	2,77	1,65	5,12	0,23	0,07	10,02

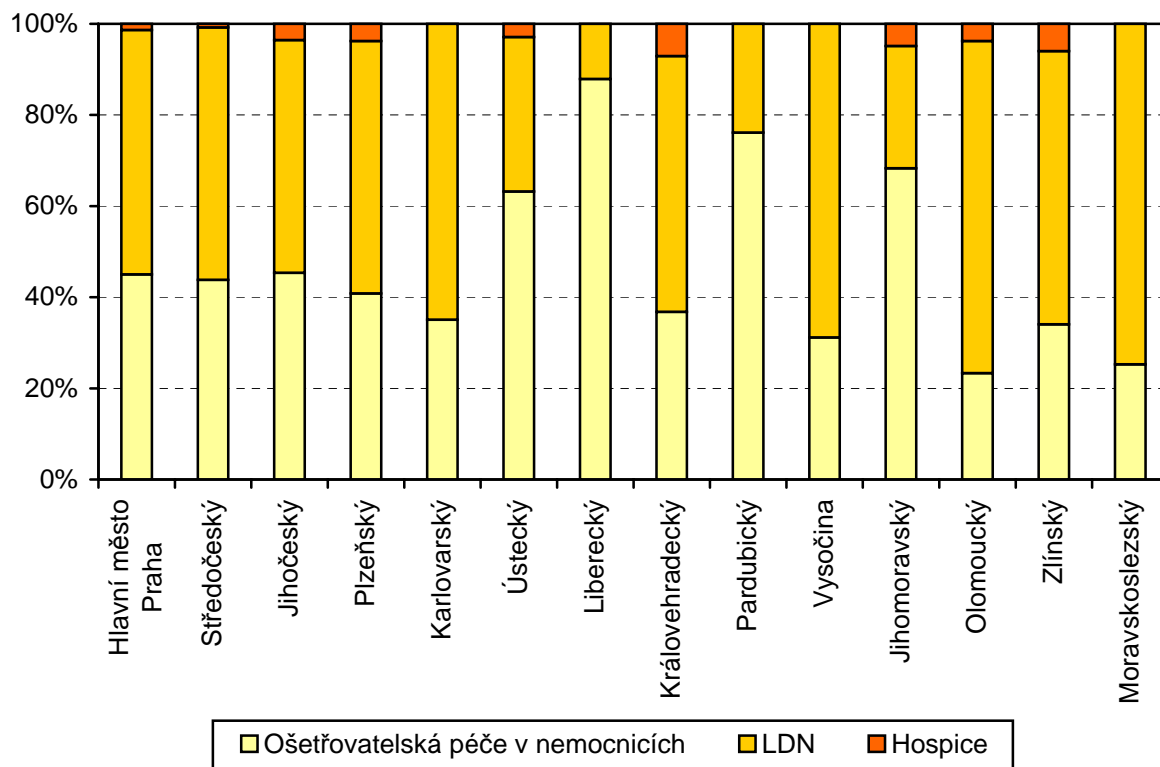
**Lůžka následné ošetrovatelské péče na 1000 obyvatel
ve věku 65+ v jednotlivých krajích, rok 2006**



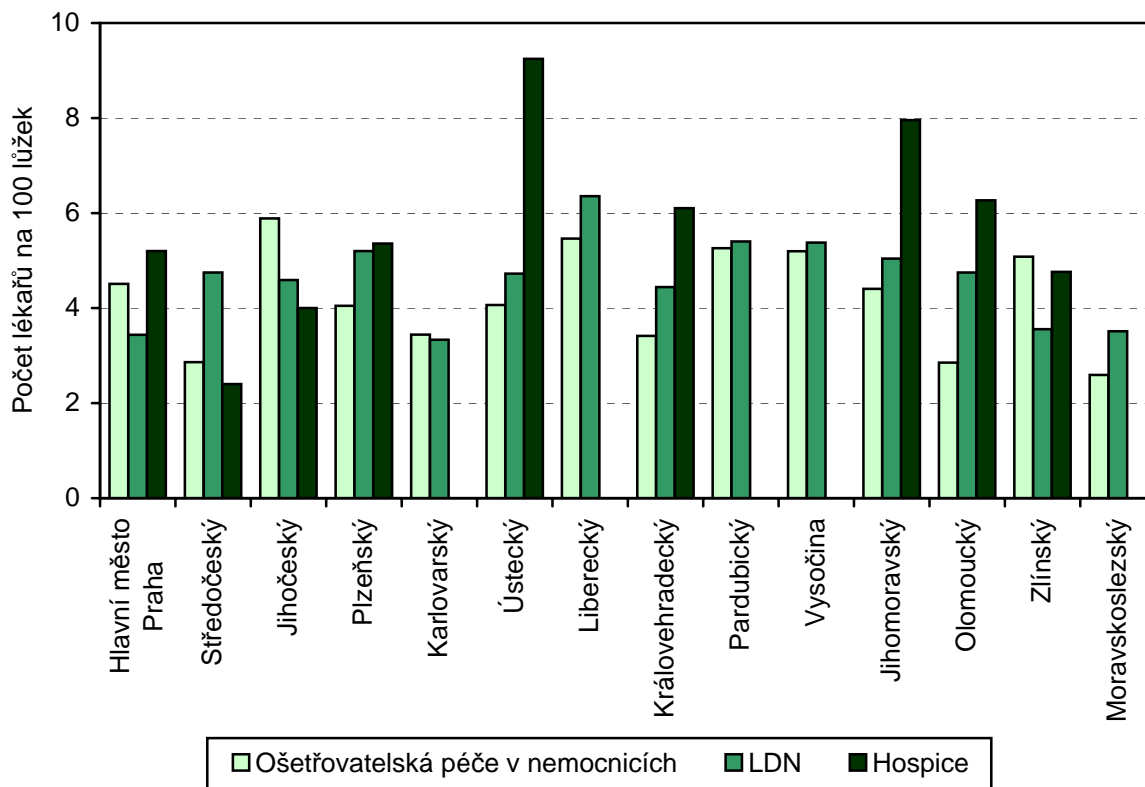
**Podíl lůžek ošetrovatelské péče na celkovém počtu lůžek
v jednotlivých krajích, rok 2006**



Lůžka ošetrovatelské následné péče v krajích, členěno podle zařízení, rok 2006



Počet lékařů na 100 lůžek následné ošetrovatelské péče v jednotlivých krajích, rok 2006



**Počet ZPBD na 100 lůžek následné ošetrovatelské péče
v jednotlivých krajích rok 2006**

